

Verkennd natuuronderzoek Woningbouwlocatie Jachthaven Brilt

Oriënterend natuuronderzoek in het kader
van de wet- en regelgeving voor natuur

Sweco Nederland B.V.
Onderwerp

Handelsregister 30129769
Verkennd Natuuronderzoek
Woningbouwlocatie Jachthaven
Brittil

Projectnummer

51018026

Klant

Jachthaven Brittil B.V. en Spijker
Vastgoed BV

Versie

D2

Datum

24-01-2024

Auteur

Document referentie

6-230b

Gecontroleerd door

Vrijgegeven door

Inhoudsopgave

Samenvattende tabellen	4
1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Kader van het onderzoek	5
1.3 Ligging en beschrijving plangebied	5
1.4 Voorgenomen activiteiten	7
1.5 Leeswijzer	8
2 Wet natuurbescherming: Gebiedsbescherming	9
2.1 Toetsingskader	9
2.2 Resultaten	9
2.3 Analyse en toetsing van mogelijke effecten	10
3 Wet natuurbescherming: soortenbescherming	12
3.1 Toetsingskader	12
3.2 Methode	12
3.3 Resultaten	13
3.3.1 Planten	13
3.3.2 Vleermuizen	14
3.3.3 Grondgebonden zoogdieren	15
3.3.4 Vogels	16
3.3.5 Vissen	17
3.3.6 Amfibieën & reptielen	17
3.3.7 Ongewervelden	18
4 Provinciaal natuurbeleid	19
4.1 Toetsingskader	19
4.2 Resultaten	19
4.3 Conclusie	19
5 Conclusies en aanbevelingen	20
5.1 Natura 2000	20
5.2 Soortenbescherming	20
5.3 Provinciaal natuurbeleid	20
Referenties	21
Bijlage 1 – Toetsingskaders wetgeving en beleid	22

Samenvattende tabellen

In onderstaande tabellen is een samenvatting weergegeven van conclusies, voortkomend uit het verkennend natuuronderzoek.

Omgevingswet: gebiedsbescherming	Effecten	Nader veld- en/of effectenonderzoek	Mitigerende maatregelen*	Nadere procedure
Natura 2000-gebieden	stikstof	AERIUS Als depositie > 0,00 mol N/ha/jr	mogelijk	mogelijk

* mogelijke maatregelen om effecten te voorkomen

Omgevingswet: soortbescherming	Effecten	Nader veld- en/of effectenonderzoek	Mitigerende maatregelen*	Nadere procedure
Planten	Verlies standplaats glad biggenkruid	Geen	Verplaatsen in geval de groeiplaats verloren gaat	Aanvraag vergunning als groeiplaats glad biggenkruid verloren gaat
Vleermuizen	Bij bomenkap mogelijk verlies van verblijfplaatsen	Controle holtes in te kappen bomen in periode zonder blad aan de bomen.	Geen licht in actieve periode (april-nov),.	Geen
Grondgebonden zoogdieren	Geen	Geen	Zorgplicht: (Grond)werkzaamheden rustig opstarten, één kant op werken.	Geen
Vogels	Verstoring broedvogels, bij bomenkap mogelijk verlies jaarrond beschermde nestplaatsen	Controle jaarrond nesten in te kappen bomen in periode zonder blad aan de bomen.	Werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren of inspectie vooraf	Geen
Amfibieën	Geen	Geen	Zorgplicht: Grond)werkzaamheden rustig opstarten, één kant op werken	Geen
Reptielen	Geen	Geen	Geen	Geen
Vissen	Geen	Geen	Geen	Geen
Ongewervelden	Geen	Geen	Geen	Geen

* mogelijke maatregelen om effecten te voorkomen

Provinciaal beleid	Effecten	Nader veld- en/of effectenonderzoek	Mitigerende maatregelen*	Nadere procedure
Natuurnetwerk Nederland, weidevogel-leefgebied en.	Geen	Geen	Geen	Geen

* mogelijke maatregelen om effecten te voorkomen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Jachthaven Briltal B.V. en Spijker Vastgoed BV hebben Sweco gevraagd voor het opstellen van de bestemmingsplanwijziging en bijbehorende onderzoeken voor 17 vrijstaande woningen in Briltal.

Eén van de gevraagde conditionerende onderzoeken betreft voorliggend verkennend natuuronderzoek.

1.2 Kader van het onderzoek

Projecten of handelingen waarbij mogelijk beschermde natuurwaarden worden aangetast, dienen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. De natuurbescherming in Nederland bestaat uit de volgende kaders:

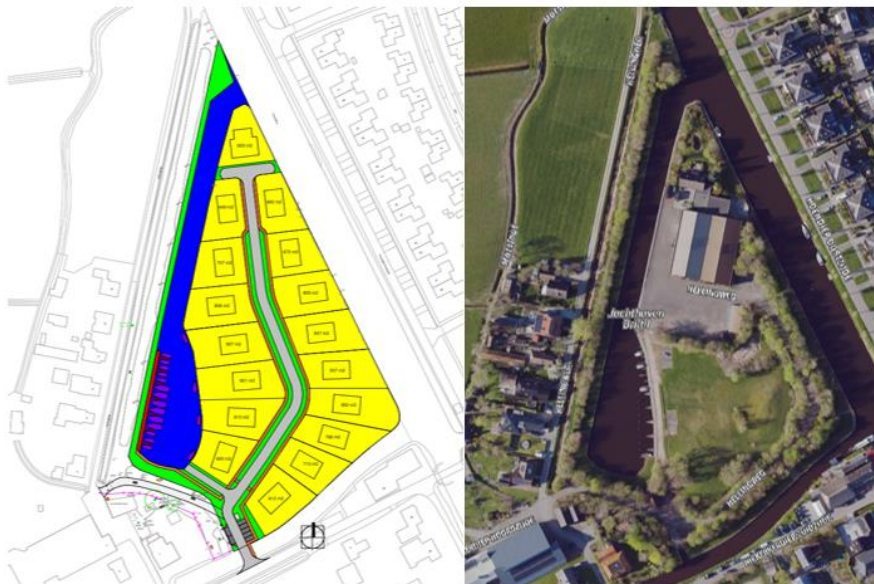
- Omgevingswet:
 - Natura 2000-gebieden (Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn);
 - Soorten.
- Natuurnetwerk Nederland (NNN).
- Andere provinciaal beschermde gebieden zoals leefgebied weidevogels (omgevingsverordening artikel 2.48.1), Leefgebied akkervogels (omgevingsverordening artikel 2.48.2) Ganzenfoerageergebied.

Het verkennend natuuronderzoek is erop gericht om een eerste inzicht te krijgen in de mogelijke effecten van het plan op de beschermde natuurwaarden in en om het plangebied. Toetsing heeft plaatsgevonden op de beschermde Natura 2000-gebieden, beschermde soorten en op de natuurbeleidskaders. De toetsing van de houtopstanden is buiten beschouwing gelaten, aangezien er mogelijk een enkele boom wordt gekapt, maar geen bomen die vallen onder de definitie van een houtopstand.

In het rapport worden de mogelijke vervolgstappen besproken die eventueel moeten worden genomen met betrekking tot aanvullend (veld)onderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures t.a.v. de Wnb. Een verkennend natuuronderzoek heeft een geldigheid van 2 tot 3 jaar, tenzij de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd.

1.3 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied betreft het terrein van een Jachthaven in Briltal dat langs het Hoendiep ligt en omgeven is door water. Het terrein bestaat deels uit gras omzoomd met bomen en deels uit een verhard deel waarop twee loodsen staan. Deze loodsen worden momenteel door een bedrijf gebruikt. Het glooiende grasveld maakte onderdeel uit van een camping. Deze is niet meer in gebruik. De douche- en toiletruimte is afgesloten, maar staat er nog wel. In figuur 1-1 is de plansituatie naast de huidige situatie opgenomen. In figuur 1-2 is een impressie van het plangebied opgenomen.

Figuur 1-1 Links de plansituatie met woningen en rechts de huidige situatie.

De voorkomende ecotopen zijn bepaald op basis van het oriënterend veldbezoek. De volgende ecotopen zijn aanwezig:

- Glooiend grasveld (maaibeheer).
- Asphalt- en half verharde paden langs grasveld en de noordelijkheft is geheel verhard met asphalt en hier staat een grote loods.
- Langs de buitenrand van vrijwel het gehele plangebied staan bomen.
- Rondom het plangebied is oppervlaktewater (het Hoendiep).

Figuur 1-2 Foto-impressie van het plangebied.

1.4 Voorgenomen activiteiten

Het planvoornemen bestaat uit:

1. Sloop van de huidige bebouwing, verwijderen verharding en bouwrijp maken.
2. Van de aanwezige bomen wordt waarschijnlijk een deel gekapt. Het is nog niet bekend welke en hoeveel.
3. De aanwezige beschoeiing wordt in overleg met waterschap hersteld en/of vervangen.
4. Bouw van 17 vrijstaande woningen met tuin.

De planning en doorlooptijd van deze werkzaamheden zijn op dit moment nog niet bekend.

1.5 Leeswijzer

In de volgende hoofdstukken worden de bevindingen weergegeven van het verkennend natuuronderzoek voor de hoofdaspecten Natura 2000 (hoofdstuk 2), soortenbescherming (hoofdstuk 3) en het provinciaal natuurbeleid (hoofdstuk 4). In hoofdstuk 5 volgen de conclusies en aanbevelingen. De toetsingskaders bij het beleid worden gegeven in bijlage 1.

2 Wet natuurbescherming: Gebiedsbescherming

2.1 Toetsingskader

De Natura 2000-gebieden zijn de gebieden die op grond van de Europese Vogelrichtlijn (VR) en/of Habitatrichtlijn (HR) zijn aangewezen. De essentie van het beschermingsregime is dat de duurzame instandhouding van soorten en habitattypen binnen de Europese Unie wordt gewaarborgd vanuit een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In het aanwijzingsbesluit van LNV is aangegeven welke natuurwaarden kwalificerend zijn op grond van de Habitatrichtlijn en/of Vogelrichtlijn. Hierin zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor natuurlijke habitattypen en/of soorten. Dit kunnen uitbreidings- en/of verbeterdoelstellingen zijn. Indien de habitattypen of leefgebieden van soorten zich al op het gewenste niveau (kwalitatief en kwantitatief) bevinden kunnen dit behoudsdoelstellingen zijn.

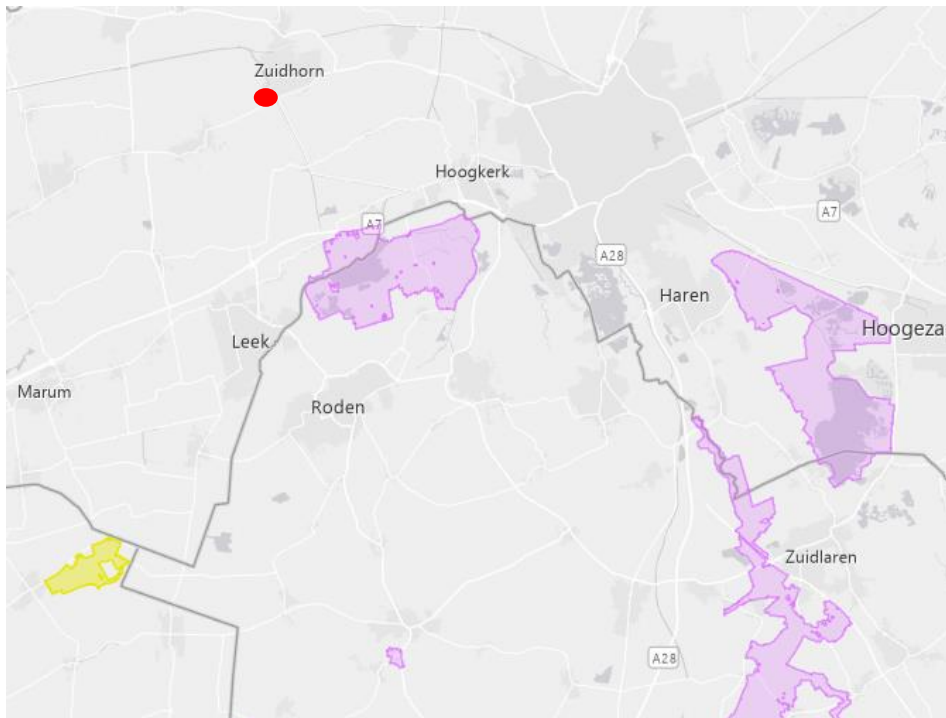
In dit verkennend natuuronderzoek wordt getoetst of projecten of plannen negatieve gevolgen kunnen hebben voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor de soorten of habitattypen van de betreffende Natura 2000-gebieden. Wanneer effecten niet op voorhand zijn uit te sluiten, kunnen de volgende vervolgstappen aan de orde zijn, zijnde een voortoets, passende beoordeling of ADC-toets. In bijlage 1 wordt het toetsingskader in meer detail beschreven. Bij de toetsing is gekeken naar de Natura 2000-gebieden tot op

25 km afstand van het plangebied. Dit is ruim voldoende om effecten door eventuele externe werking voldoende mee te nemen.

Enkel effecten door stikstofdepositie kunnen verder reiken, echter is door de overheid gesteld dat effecten hiervan tot op 25 kilometer van de bron dienen te worden berekend en getoetst.

2.2 Resultaten

Het Natura 2000-gebied Leekstermeergebied (VR) is het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied. Het bevindt zich op een afstand van circa 7 km zuidelijk van het plangebied. Op wat grotere afstand liggen het Lauwersmeergebied (VR op 15 km), Zuidlaardermeergebied (VR op circa 17 km), Drentsche Aa-gebied en Bakkeveense Duinen (beide (HR) en op circa 17 km). In figuur 2-1 is de ligging van deze gebieden ten opzichte van het plangebied weergegeven.

Figuur 2-1 Globale ligging van het plangebied (rode stip) ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden Leekstermeer (paars boven), Drentsche Aa (paars rechtsonder en Zuidlaardermeer (paars uiterst rechts) Lauwersmeergebied bevindt zich ten noorden van de rode stip

2.3 Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Directe effecten

Het plangebied ligt niet binnen een Natura 2000-gebied waardoor directe aantasting, zoals oppervlakteverlies en versnippering van een Natura 2000-gebied niet aan de orde is. Directe effecten ten gevolge van de werkzaamheden, zoals verdroging, vernatting, optische-, licht- en geluidsverstoring, reiken tot enkele honderden meters ver en zijn vanwege de relatief grote afstand tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden op voorhand uitgesloten. Verstoring door de werkzaamheden van verstorings-gevoelige soorten door directe effecten, zoals beweging, geluid, trilling en licht, is op voorhand uit te sluiten.

Stikstof

Van de Natura 2000-gebieden zijn Bakkeveense Duinen en het Drentsche Aa-gebied op circa 17 km afstand de dichtstbijzijnde gebieden die zijn aangewezen voor stikstofgevoelige habitattypen. Om te kunnen bepalen of er projectgebonden stikstofdepositie plaatsvindt op omliggende Natura 2000-gebieden, dient zowel voor de aanlegfase als de gebruiksfase een berekening uitgevoerd te worden met het rekenmodel AERIUS. Als hieruit komt dat door de aanleg geen depositie-toename groter dan 0,00 mol N/ha/jaar plaatsvindt op (naderend) overbelaste leefgebieden of habitattypen in Natura 2000-gebieden, kunnen effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van een toename van stikstofdepositie worden uitgesloten. Bij een rekenresultaat groter dan 0,00 mol N/ha/jaar moet bepaald worden welke ecologische effecten dit heeft en of het leidt tot verslechtering of afname van de instandhoudings-doelstellingen van de

Natura 2000-gebieden (ecologische beoordeling). Als enig effect op voorhand niet kan worden uitgesloten moet een vergunning aangevraagd worden bij het bevoegd gezag en moet worden voldaan aan de benodigde mitigatie en compensatie (vervolg: Passende Beoordeling/ADC-toets).

3 Wet natuurbescherming: soortenbescherming

3.1 Toetsingskader

Soortenbescherming is geregeld in de Omgevingswet. De beschermde soorten in Nederland zijn in te delen in drie categorieën: soorten van de Vogelrichtlijn, soorten van de Habitatrichtlijn en Andere beschermde soorten. Indien een activiteit mogelijk een gevolg heeft voor een in het wild levende dier- of plantensoort, ongeacht de beschermingsstatus, is er sprake van een flora- en fauna-activiteit. Het uitvoeren van schadelijke handelingen bij soorten van de eerste twee categorieën, te weten vangen, doden, verstoren of hun vaste rust- en verblijfplaatsen aan te tasten, leidt tot vergunningplicht. Voor soorten uit de derde categorie geldt, met uitzondering van gevallen van verstoring, ook deze vergunningplicht. Soorten uit de derde categorie kunnen door het bevoegd gezag onder voorwaarden vrijgesteld worden van vergunningplicht bij schadelijke handelingen. In het Bal is een aantal vergunningsvrije gevallen aangewezen. Een vergunning kan alleen worden verleend als er geen andere bevredigende oplossing is, er sprake is van een wettelijk belang en de activiteit niet leidt tot een verslechtering van de staat van Instandhouding van de aangevraagde soort. Naast bovengenoemde beschermde soorten, dient ter invulling van de specifieke zorgplicht en het voorkomen van onnodig lijden ook onderzoek uitgevoerd te worden naar kwetsbare en/of bedreigde (niet-beschermde) soorten. Hiertoe behoren soorten van de Vogelrichtlijn (Bijlage I Vrl en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, 2e lid Vrl), Habitatrichtlijn soorten (Bijlage II, IV en V Hrl), Rode lijst -soorten en nationaal beschermde soorten (Bijlage IX Bal)). Verbodsbepalingen Het toetsingskader voor soortenbescherming wordt nader beschreven in Bijlage 1.

3.2 Methode

Het actueel en potentieel voorkomen van beschermde soorten in het plangebied is onderzocht middels een bronnenonderzoek en een oriënterend veldbezoek. Op basis hiervan is een habitatgeschiktheidsbeoordeling gedaan.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in de plangebieden en omgeving. Vanwege de te verwachten effecten zijn de (potentiële) aanwezigheid van beschermde soorten en de effecten hierop tot maximaal 500 meter van het plangebied onderzocht. De effecten van de werkzaamheden zullen, gezien hun aard, naar verwachting niet ver reiken, maximaal enkele honderden meters. Hiervoor zijn onder andere landelijke (digitale) verspreidingsatlassen (waaronder de NDFF-Verspreidingsatlas¹), regionale verspreidingsatlassen en, indien beschikbaar, voorgaande onderzoeken geraadpleegd. Ook is data direct uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) gebruikt van de afgelopen 5 jaar (2018-2023).

¹ www.verspreidingsatlas.nl

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van beschikbare gegevens en een oriënterend veldbezoek is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling brengt samen met het bronnenonderzoek de beschermde soort(-groep)en in beeld die in het plangebied (kunnen) voorkomen. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 26 september 2023 door een deskundig ecooloog van Sweco. Ten tijde van het veldbezoek was het 19°C, half bewolkt met nauwelijks wind.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Op basis van het bronnenonderzoek en de habitatgeschiktheidsbeoordeling is een inschatting gemaakt in hoeverre de te verwachten soort(-groep)en en/of het geschikte biotoop beïnvloed wordt of kunnen worden door de voorgenomen activiteit. Hieruit is duidelijk geworden voor welke soort(-groepen) nader (veld)onderzoek en eventueel het aanvragen van een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit in het kader van de Omgevingswet aan de orde is

Niet-beschermde Rode lijst-soorten die in het plangebied (kunnen) voorkomen, zoals diverse soorten paddenstoelen en vaatplanten, zijn niet in het (veld)onderzoek betrokken omdat deze soorten niet relevant waren onder de ten tijde van de uitvoering van onderzoek en het veldbezoek geldende Wnb. Op basis van NDFF gegevens is een aanvullende toetsing gedaan met mogelijk in het plangebied voorkomende Rode Lijst soorten.

3.3 Resultaten

3.3.1 Planten

Actueel en potentieel voorkomende soorten

De NDFF (2018-2023) toont geen waarnemingen van beschermde plantensoorten en geen waarnemingen van planten van de rode lijst in de omgeving van het plangebied. Beschermde soorten komen voornamelijk voor in stabiele (voedselarme) habitattypen, zoals duinen, heiden en venen. Soorten die tijdens het veldbezoek in het grasveld, in de bermen en langs het water zijn aangetroffen, duiden op een voedselrijke bodem. Uitzondering is een groeiplaats waar zowel gewoon biggenkruid als het beschermde glad biggenkruid is waargenomen. Dit is een afwijkend stukje berm waar bomen en struiken ontbreken (mogelijk gekapt) en de bodem niet volledig is bedekt (zie figuur 3-1). De bermen en velden zijn verder dicht begroeid zonder open plekken. Overige aangetroffen soorten zijn voornamelijk smalle weegbree, paardenbloem, koninginnekruid, grote kattenstaart, rode klaver, braam, akkerdistel, rozenbottel, wilde kamperfoelie, guldenroede, moerasandoorn, waterzuring, kikkerbeet, boterbloem, madelief, klimop, hondsdrif, vetkruid en stijf ijzerhard (ingezaaid).

Figuur 3.1 Groeiplaats glad biggenkruid langs oostzijde plangebied (globale locatie rood omcirkeld)

Effectanalyse

Omdat geen, uitgezonderd één locatie van beperkte omvang, geen beschermde planten zijn aangetroffen en deze – gezien de voedselrijke omgeving – ook niet zijn te verwachten, is het voor het grootste deel van het plangebied uitgesloten dat vanuit het voornemen negatieve effecten op onder de Wnb beschermde planten optreden. Als het gedeelte met gladbiggenkruid door de herinrichting verloren gaat, is voor het verplaatsen van de planten naar een geschikte locatie in de directe omgeving, een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet. Omdat de groeiplaatsen bekend zijn is aanvullend onderzoek niet nodig.

3.3.2 Vleermuizen

Actueel en potentieel voorkomende soorten

De NDFF (2018-2023) toont waarnemingen van gewone- en ruige dwergvleermuis, meervleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis in de omgeving van het plangebied. In het plangebied staat een grote loods en veel bomen. De meeste bomen zijn vrij dun en ongeschikt voor vleermuisverblijven, maar er staan ook dikkere bomen. In deze bomen zijn geen holtes gezien, maar omdat in de bomen nog veel blad aanwezig is, is niet alles goed te overzien. De loodsen zijn van metaal en de buitenwand is ook de binnenwand, zonder ruimte ertussen. Dit geldt ook voor het dak. Tegen de achterkant van de loods staat de voormalige kantine. De onderste meter is opgebouwd met baksteen, maar de rest bestaat uit het zelfde metaal als de loodsen. In de kantine is wel een systeemplafond onder het metalen dak aangebracht. Maar nergens in het bakstenen deel of elders in de wanden zijn openingen gezien waar vleermuizen doorheen kunnen vliegen. Verder is een houten gebouw met op het dak bitumenplaatjes, de voormalige douche- en toiletruimte, aanwezig. In dit gebouw zijn net als in de loods en geen ruimtes tussen de buiten en binnenwand en het dak en het plafond aanwezig.

Voerageergebied en vliegroutes

Naast verblijfplaatsen zijn ook voeragegebieden en vliegroutes van vleermuizen beschermd, indien deze van essentieel belang zijn voor het functioneren van een lokale populatie.

Vliegroutes zijn nodig voor vleermuizen om zich te kunnen verplaatsen tussen verblijfplaats en foerageergebied. Verschillende soorten vleermuizen (zoals de ruige en gewone dwergvleermuis, watervleermuis en meervleermuis) maken gebruik van lijnvormige elementen, zoals bomenrijen, watergangen en houtwallen, om te navigeren en ter beschutting tegen wind. Routes die regelmatig en door meerdere individuen gebruikt worden, noemen we een vaste vliegroute.

De bomen in het plangebied hebben verbinding met bomen langs de Hellingweg, maar deze bomenrijen lopen ten noorden en ten zuiden van de Hellingweg niet door. Als deze bomen als vliegroute worden gebruikt zal dat alleen van en naar de woningen en boerderijen langs deze weg zijn. De bomen in het plangebied en het omliggende water kunnen tevens gebruikt worden als foerageergebied.

Effectanalyse

Negatieve effecten van de sloop van de bebouwing op vleermuizen zijn uitgesloten omdat de bebouwing ongeschikt is voor vleermuisverblijven. In de bomen zijn op het eerste gezicht (met nog blad in de bomen) geen holtes aangetroffen die geschikt kunnen zijn voor vleermuisverblijven, maar als bekend is welke bomen gekapt worden, dient dit (in najaar of winter) opnieuw gecontroleerd te worden. Omdat de onderzoeken maar 2-3 jaar geldig zijn, is het aan te raden de inspectie af te stemmen op de planning van de werkzaamheden. Afhankelijk van de locaties en de hoeveelheid te kappen bomen verdwijnt ook foerageergebied en mogelijk een lokale vliegroute. De definitieve beoordeling kan pas plaatsvinden als bekend is wat gekapt wordt.

Of aanvullend onderzoek en een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet met betrekking tot de functies van bomen voor vleermuizen nodig zijn, wordt beoordeeld (door middel van een veldinspectie) als bekend is welke bomen gekapt worden en er geen blad aan de bomen is.

Tijdens de uitvoering dient rekening te worden gehouden met mogelijk aanwezige en overvliegende en foeragerende vleermuizen door in de actieve periode van vleermuizen (maart – november) het gebruik van kunstlicht te vermijden. Dit om verstoring van verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden in de nabije omgeving te voorkomen. Indien niet voorkomen kan worden dat in de actieve periode met kunstlicht wordt gewerkt, dient deze dusdanig ingesteld te zijn dat geen omliggende opstallen, bomen, bosschages en watergangen worden beschenen.

3.3.3 Grondgebonden zoogdieren

Actueel en potentieel voorkomende soorten

De NDFF (2018-2023) toont waarnemingen van de beschermde soort otter aan in het Hoendiep vlakbij (50 m noordelijk van) het plangebied. Daarnaast is egel, in de omgeving waargenomen (vrijgesteld van ontheffingsplicht). Tijdens het veldbezoek zijn, naast molshopen, geen sporen, verblijfplaatsen of andere indicaties van aanwezigheid van grondgebonden zoogdieren aangetroffen. In en op de oevers zijn geen verblijfplaatsen van otter aanwezig. De oevers zijn smal en beschoeid. De met bomen en struiken begroeide stroken langs de randen van het plangebied bieden beschutting voor soorten als egel en andere grondgebonden zoogdieren.

Effectanalyse

De begroeide stroken rond het plangebied kunnen door grondgebonden zoogdieren (egel) als leefgebied worden gebruikt en gaat (deels) verloren. Omdat egel is vrijgesteld hoeft voor deze soort geen omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit te worden aangevraagd. In de directe omgeving is ruimschoots alternatief leefgebied voor de soort aanwezig. De beschermde otter is ten noorden van het plangebied in het water waargenomen, maar heeft geen verblijfplaatsen in het plangebied. Wanneer de werkzaamheden rustig worden opgestart en in één richting wordt gewerkt, zullen beschermde (inclusief vrijgestelde) soorten tijdens de werkzaamheden geen negatieve effecten ondervinden doordat deze het plangebied zullen mijden. Door het hanteren van de beschreven werkwijze zijn negatieve effecten op grondgebonden zoogdieren uitgesloten. Aanvullend onderzoek naar de aan- dan wel afwezigheid van beschermde zoogdieren is niet nodig. Ook is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet niet nodig.

Aanvullend onderzoek naar de aan- dan wel afwezigheid van beschermde grondgebonden zoogdieren is niet nodig. Ook is een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming met betrekking tot grondgebonden zoogdieren niet nodig.

3.3.4 Vogels

Actueel en potentieel voorkomende soorten

De NDFF (2018-2023) toont waarnemingen van diverse (broed)vogelsoorten. Binnen en in de omgeving van het plangebied is nestgelegenheid aanwezig bij de bomen, daken van woningen grenzend aan het plangebied. De loods is niet geschikt als broedlocatie. Tijdens het veldbezoek zijn in geen van de bomen binnen het plangebied (potentieel) jaarrond beschermde nesten waargenomen. Omdat er nog veel blad aan de bomen zat, is hierover geen volledige zekerheid te geven. Als bekend is welke bomen gekapt worden, dient (in najaar of winter, als er geen blad in de bomen aanwezig is) aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten alsnog gecontroleerd te worden. Dit kan tegelijk met het onderzoek naar vleermuisholtes. Vogels met jaarrond beschermde nesten zijn ingedeeld in 5 categorieën en zijn beschreven in bijlage 1.

Effectanalyse

Tot de werkzaamheden behoort ook de kap van bomen. Tijdens het veldbezoek zijn geen boomnesten of andere (indicaties van) nesten aangetroffen. Maar dit dient in een periode zonder blad aan de bomen, wanneer bekend is welke bomen worden gekapt nogmaals gecontroleerd te worden. Als potentieel jaarrond beschermde nesten worden aangetroffen is aanvullend onderzoek naar het gebruik van de nesten en mogelijk ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming met betrekking tot vogels met jaarrond beschermde nesten nodig.

Alle in Nederland broedende vogels zijn tijdens het broeden beschermd. In de Omgevingswet wordt officieel geen broedseizoen gespecificeerd. Van belang is of er broedende vogels aanwezig zijn die verstoord kunnen worden. Er zijn soorten die al (ver) voor half maart kunnen en/of beginnen met broeden, zoals houtduif, bosuil (december/januari) en blauwe reiger (februari/maart). Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met broedende vogels binnen de verstoringafstand van de werkzaamheden.

Dit kan door buiten het broedseizoen te werken en/of voorafgaande de start van de werkzaamheden een controle op aanwezigheid van broedende vogels uit te voeren. Als blijkt dat er een broedgeval aanwezig is binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, dient te worden gewacht met de werkzaamheden tot de jongen uitgevlogen zijn, of dienen de werkzaamheden dusdanig uitgevoerd te worden dat het nest niet verstoord wordt zo lang de jongen nog aanwezig zijn.

Indien door voorzorgsmaatregelen verstoring van broedende vogels voorkomen kan worden, kunnen de werkzaamheden uitgevoerd worden.

3.3.5 Vissen

Actueel en potentieel voorkomende soorten

De NDFF (2018-2023) toont in de wijde omgeving geen waarnemingen van beschermde vissen. Hoewel grote modderkruiper op basis van de verspreidingsatlas in de omgeving van het plangebied voor kan komen, is er door de kale beschoeide oevers is geen geschikt leefgebied aanwezig voor de soort. Daarnaast blijven omliggende wateren intact en beschikbaar als leefgebied.

Effectanalyse

Het planvoornemen geen effect op de soort omdat dit zich voornamelijk beperkt tot het land. Verder zijn de oevers ongeschikt als paaipplaats. Het herstellen/vervangen van de beschoeiing dat mogelijk gaat plaatsvinden heeft geen negatief effect op grote modderkruiper. Aanvullend onderzoek en een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet met betrekking tot vissen zijn niet nodig.

3.3.6 Amfibieën & reptielen

Actueel en potentieel voorkomende soorten

De NDFF (2018-2023) toont geen waarnemingen van beschermde amfibieën en reptielen. Maar het plangebied valt wel binnen het verspreidingsgebied van de beschermde poel- en heikikker. Ook zijn in de omgeving de (van de ontheffingsplicht) vrijgestelde soorten bastaardkikker, bruine kikker en kleine watersalamander waargenomen. Er is binnen het plangebied met hoge beschoeide oevers geen geschikt habitat voor de beschermde hei- en poelkikker aanwezig. Tijdens het veldbezoek zijn geen aanvullende waarnemingen betreffende amfibieën dan wel reptielen gedaan.

Effectanalyse

Omdat de oevers rond het plangebied hoog, kaal en beschoeid zijn, zijn deze en het aangrenzende water ongeschikt als voortplantingsplaats voor hei- en poelkikker en de in de omgeving waargenomen vrijgestelde soorten bastaardkikker, bruine kikker en kleine watersalamander. Negatieve effecten op amfibieën door de werkzaamheden zijn uitgesloten. Voor mogelijk aanwezige exemplaren op het land geldt dat als de grondwerkzaamheden rustig worden opgestart en in één richting wordt gewerkt, deze zich niet in het werkgebied zullen ophouden, dan wel het gemakkelijk kunnen verlaten.

Aanvullend onderzoek naar de aan- dan wel afwezigheid van beschermde amfibieën en reptielen en een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet zijn niet nodig.

3.3.7 Ongewervelden

Actueel en potentieel voorkomende soorten

De NDFF (2018-2023) toont geen waarnemingen van beschermde ongewervelden en ook geen waarnemingen van ongewervelden van de rode lijst. Daarnaast worden op basis van hun verspreiding en de afwezigheid van specifieke waardplanten geen beschermde soorten verwacht.

Effectanalyse

Aangezien beschermde ongewervelden niet worden verwacht binnen het plangebied, zullen de werkzaamheden ook geen effecten hebben op deze soortgroep. Aanvullend onderzoek naar de aan- dan wel afwezigheid van beschermde ongewervelden en een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet met betrekking tot ongewervelden zijn niet nodig.

4 Provinciaal natuurbeleid

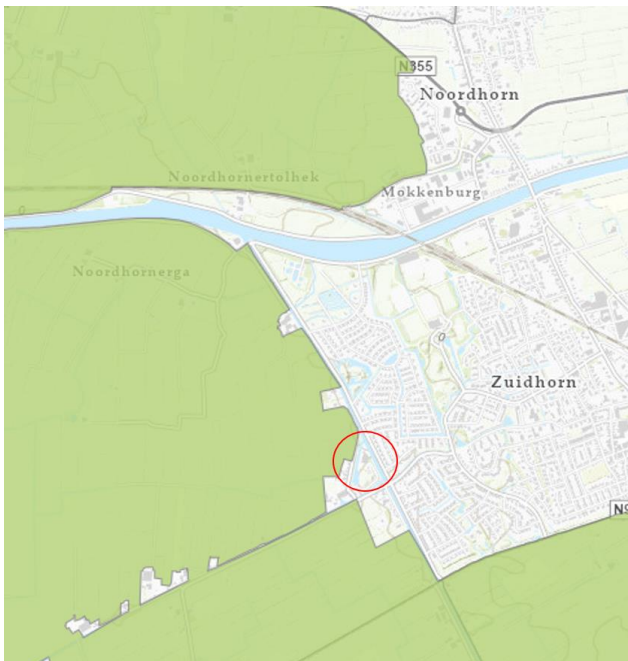
4.1 Toetsingskader

Het beleidskader van de overheid dat niet in de landelijke wetgeving is vastgelegd, bestaat uit het beleid ten aanzien van Natuurnetwerk Nederland (NNN). Daarnaast kent provincie Groningen beleid ten aanzien van Akkervogelleefgebied en ganzenrustgebieden. In bijlage 1 wordt het beleid nader beschreven.

Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van het NNN en andere natuurkernwaarden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van een 'nee, tenzij, procedure'. In provincie Groningen is toetsing van effecten door externe werking niet van toepassing.

4.2 Resultaten

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van NNN-gebied. Ook ligt het niet binnen weidevogelleefgebied, maar grenst hier wel aan. In figuur 4.1 is de begrenzing van het plangebied weergegeven ten opzichte van NNN-gebieden in de omgeving.

Figuur 4.1 Ligging van het plangebied (globale begrenzing rood omcirkeld) ten opzichte van NNN (niet aanwezig, donkergroen) en open grasland (lichtgroen).

4.3 Conclusie

Het plangebied valt ruim buiten de grenzen van NNN-gebied en grenst aan open grasland (A11), dat beheerd wordt als weidevogelleefgebied. Er zijn geen negatieve effecten te verwachten op NNN.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Natura 2000

Versnippering of verstoring van een Natura 2000-gebied is niet aan de orde. Vanwege stikstofgevoelige habitattypen in het Natura 2000-gebied Drentsche Aa, dient een berekening met het AERIUS model te worden uitgevoerd. Bij een rekenresultaat groter dan 0,00 mol N/ha/jaar moet bepaald worden welke ecologische effecten dit heeft en of het leidt tot verslechtering of afname van de instandhoudings-doelstellingen van de Natura 2000-gebieden (ecologische beoordeling). Als enig effect op voorhand niet kan worden uitgesloten moet een vergunning aangevraagd worden bij het bevoegd gezag en moet worden voldaan aan de benodigde mitigatie en compensatie (vervolg: Passende Beoordeling/ADC-toets).

5.2 Soortenbescherming

Om verstoring van verblijfplaatsen en van overvliegende en foeragerende vleermuizen te voorkomen, dient tijdens uitvoering in de actieve periode van vleermuizen (maart – november) geen kunstlicht gebruikt te worden. Als gebruik van kunstlicht niet vermeden kan worden, dient deze dusdanig ingesteld te zijn dat geen opstallen, bomen, bosschages en de poel in de omgeving worden beschenen.

Om te voorkomen dat de werkzaamheden effect hebben op categorie 5 nest-broedvogels, algemene broedvogels, beschermde zoogdieren (bever, steenmarter, egel, haas en huisspitsmuis), beschermde amfibieën (bastaardkikker, meerkikker, bruine kikker en gewone pad) en om invulling te geven aan de zorgplicht, dienen de volgende maatregelen te worden genomen:

- Als bekend is welke bomen gekapt worden, dient (in najaar of winter, als er geen blad in de bomen aanwezig is) de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten en holtes die geschikt kunnen zijn als vleermuisverblijf alsnog gecontroleerd te worden. Bij aanwezigheid is vervolgonderzoek naar het gebruik ervan nodig.
- Indien werkzaamheden binnen de periode maart tot en met half augustus plaatsvinden (broedseizoen), dient een ecologische check op het werkgebied uitgevoerd te worden, maximaal drie dagen voorafgaand aan de werkzaamheden.
- Indien in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen, dient een ecooloog te bepalen of en waar (op welke verstoringssafstand) werkzaamheden mogen worden uitgevoerd.
- Werkzaamheden worden rustig opgestart, er wordt in één richting gewerkt.
- Bij het aantreffen van dieren wordt aan deze de gelegenheid gegeven om het plangebied te kunnen verlaten.

5.3 Provinciaal natuurbeleid

De geplande werkzaamheden leiden niet tot aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN Groningen en weidevogel-leefgebied, omdat het plangebied buiten de grenzen van deze gebieden valt.

Referenties

RVO, 2021. Indicatieve lijst jaarrond beschermde vogelnesten
[https://www.rvo.nl/sites/default/files/2021/04/Lijst-jaarrond-beschermde
 nesten](https://www.rvo.nl/sites/default/files/2021/04/Lijst-jaarrond-beschermde_nesten)

5.1.2e et. al., 2008, Verstoringsgevoeligheid van vogels, Bureau
 Waardenburg bv.

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), periode 2018-2023. Ingezien van
<https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/>.

NDFF-verspreidingsatlas. Ingezien van <https://www.verspreidingsatlas.nl/>.

Websites

- RAVON www.ravon.nl.
- Telmee www.telmee.nl.
- Zoogdierverseniging www.zoogdierverseniging.nl.
- www.rijksoverheid.nl Ministerie van landbouw, Natuur en
 Voedselkwaliteit.
- www.natura2000.nl.

Bijlage 1 – Toetsingskaders wetgeving en beleid

Natura 2000-gebieden

Bescherming van Natura 2000-gebieden vindt plaats op grond van de omgevingswet. Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn zijn aangewezen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat de duurzame instandhouding van soorten en habitats binnen de Europese Unie wordt gewaarborgd. Daarbij zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor natuurlijke habitats en/of soorten. Dit kunnen behoudsdoelstellingen zijn voor habitats en leefgebieden van soorten die zich al op het gewenste niveau (kwalitatief en kwantitatief) bevinden of respectievelijk uitbreidings- en verbeterdoelstellingen voor habitats en leefgebieden van soorten die zich nog niet op het gewenste niveau bevinden.

Om dit toetsbaar te maken, kent de omgevingswet een goedkeuringsvereiste voor plannen die significante gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben en een vergunningsplicht voor projecten en andere handelingen die (significant) negatieve gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben.

De goedkeuring of de vergunning met betrekking tot stikstofemissies in de aanleg- en gebruiksfase wordt alleen verleend wanneer voldoende zeker is dat de instandhoudingsdoelstellingen voor het betreffende Natura 2000-gebied niet in het geding zijn. Wanneer significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden op grond van een passende beoordeling niet kunnen worden uitgesloten, kan alleen goedkeuring aan het plan of een vergunning voor het project worden verleend indien de ADC-toets met succes doorlopen kan worden. Dat betekent dat het project nodig is omwille van een dwingende reden van groot openbaar belang, er geen alternatief mag zijn met minder grote effecten op Natura 2000 en de nodige compenserende maatregelen worden getroffen.

Wanneer na een eerste verkennende effectbeoordeling effecten niet op voorhand zijn uit te sluiten kunnen de volgende vervolgstappen aan de orde zijn:

- Voortoets geeft een aanwijzing over de mogelijke negatieve effecten van een plan of project op Natura 2000-gebieden. Uit de voortoets volgt ook welke vervolgstappen nodig zijn. Soms blijkt uit de voortoets dat er zeker geen significant negatieve effecten voor Natura 2000-gebieden zijn. Dan is er geen vergunningsplicht en de initiatiefnemer hoeft verder niets te doen. Als er wel mogelijke significant negatieve effecten zijn, volgt een passende beoordeling.
- Passende beoordeling: beoordeling of significante gevolgen van het plan of project zijn uit te sluiten, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen. In een passende beoordeling mag rekening gehouden worden met mitigerende maatregelen. Als significante gevolgen niet zijn uit te sluiten, volgt een ADC-toets.

- ADC-toets: Aangetoond dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is Dwingende redenen van groot openbaar belang en in Compensatie is voorzien.

Wet natuurbescherming: soortenbescherming

In de omgevingswet is de soortenbescherming in Nederland geregeld. Hierbij worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd met verschillende verbodsbepalingen:

Soorten Vogelrichtlijn

Soorten Habitatrichtlijn

Andere Soorten

Voor *Vogelrichtlijn*- en *Habitatrichtlijn*soorten geldt dat voortplantings- en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden, en dat exemplaren niet opzettelijk mogen worden gedood of verwond. In gebruik zijnde nesten van vogels zijn te allen tijde gedurende het broedseizoen beschermd.

Van een aantal vogelsoorten genieten de vaste rust- en verblijfplaats een aanvullende jaarronde bescherming. Er is een indicatieve landelijke lijst opgesteld², maar provincies hebben de mogelijkheid deze aan te passen.

Vogels met jaarrond beschermde nesten zijn ingedeeld in 5 categorieën, waarbij de nesten van soorten van categorie 1 t/m 4 in principe altijd jaarrond beschermd zijn, en nesten van soorten van categorie 5 enkel wanneer er een zwaarwegend ecologisch belang is om het nest wel jaarrond te beschermen. Ook voor soorten van categorieën 1 t/m 4 kunnen zich uitzonderingssituaties voordoen, waarbij een nest geen jaarronde beschermd behoeft. Dit wordt beoordeeld door een ecooloog. Soorten van categorie 1 t/m 4 zijn de volgende: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw. Van een aantal andere soorten zijn de nesten enkel beschermd,

² RVO, 2021. Indicatieve lijst jaarrond beschermde vogelnesten
<https://www.rvo.nl/sites/default/files/2021/04/Lijst-jaarrond-beschermde-vogelnesten.pdf>

indien er onvoldoende alternatieven zijn.

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van de Wnb jaarrond:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

Op soorten van de volgende categorie gelden de verbodsbepalingen van de Wnb niet jaarrond:

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Indien dit het geval is, is een omgevingscheck benodigd.

Onderzoeken naar het voorkomen van soorten uit de *Vogelrichtlijn*- en/of *Habitatrichtlijn* hebben een geldigheidsduur van drie jaar. Na deze termijn dient het onderzoek te worden geactualiseerd.

Voor *Andere soorten* geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van deze soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. Verbodsbepalingen ten aanzien van de verstoring zijn niet van toepassing op deze soorten. Ten aanzien van de *Andere soorten* geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid heeft om soorten binnen deze categorie onder voorwaarden vrij te stellen van de verbodsbepalingen.

Het is ook mogelijk om voor beide categorie soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de wet, mits de voorgenomen activiteit als zodanig in de gedragscode is beschreven. Er is dan geen ontheffing nodig.

Onderzoeken naar het voorkomen van *Andere soorten* hebben een geldigheidsduur van vijf jaar. Na deze termijn dient het onderzoek te worden geactualiseerd.

De soorten die binnen provincie Groningen onder de vrijstellingsregeling, opgenomen in de omgevingsverordening, vallen, zijn in tabel 1 weergegeven.

Tabel 1 Vrijgestelde soorten in provincie Groningen

Aardmuis	Konijn	wezel
Bosmuis	Ondergrondse woelmuis	Woelrat
Dwergmuis	Ree	Bruine kikker
Dwergspitsmuis	Rosse woelmuis	Gewone pad
Egel	Tweekleurige bosspitsmuis	Kleine watersalamander
Gewone bosspitsmuis	Veldmuis	Meerkikker
Huisspitsmuis	Vos	Middelste groene kikker

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld of voor voorgenomen activiteiten die strijdig zijn met de bepalingen in de wet, geldt een ontheffingsplicht. Deze kan alleen worden verleend, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is.

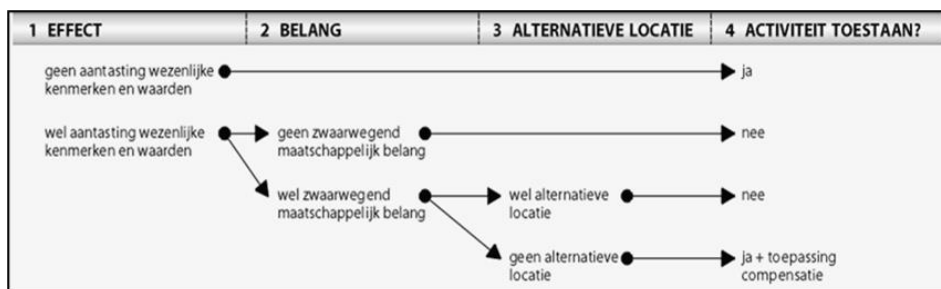
Naast bovengenoemde verbodsartikelen geldt de zorgplicht. Deze zorgplicht is te allen tijde van toepassing en geldt ook voor niet-beschermde flora en fauna:

Provinciaal natuurbeleid

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), in 1990 door het Rijk geïntroduceerd als Ecologische Hoofdstructuur (EHS), is een samenhangend netwerk van bestaande en toekomstige natuurgebieden in Nederland. Naast tal van natuurgebieden omvat het NNN ook vrijwel alle Natura 2000-gebieden. Behoudens de rijkswateren, waar het Rijk bevoegd gezag is (o.a. Waddenzee, Noordzee, IJsselmeer), zijn de provincies bevoegd gezag inzake het NNN. Het Natuurnetwerk Nederland is vastgelegd in de Provinciale structuurvisies en Provinciale verordeningen. De wettelijke bescherming (Wro) van het NNN is geregeld via het bestemmingsplan.

De afweging voor ingrepen in het NNN gaat volgens het 'nee, tenzij'-principe. Ingrenen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het NNN uitkomst bieden om projecten in het NNN te realiseren. Een "nee, tenzij-toets" behoeft alleen te worden doorlopen indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van de plangebieden.

Overige gebieden

Binnen de Provincie Groningen zijn naast NNN gebieden ook gebieden aangewezen als:

- Bos- en natuurgebieden buiten NNN.
- Weidevogelleefgebieden.
- Akkervogelleefgebieden.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	21
-	6.230b	-	2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26